

Tato teoretická esej nabízí pohled na občanství a tak zvanou "občanskou společnost" založený na silném programu v teorii kultury, který kulturu pojímá jako analyticky autonomní sféru. Ukazuje, že zvýšený zájem o termín "občanská společnost" souvisí s některými nedávnými politickými otázkami. Teoretické koncepty z poslední doby stejně jako praxe výzkumu české občanské společnosti obvykle pojímají "občanskou společnost" jako společenský subsystém nebo soubor organizací mimo trh a stát, což vede k analytické pasivizaci aktéra. Kulturně vnímavější model občanství jako zdroje identity nacházíme v díle Jürgena Habermase věnovanému vzniku občanských institucí v Anglii, Francii a Německu. Tento typ identity nacházíme v českých kulturních dějinách jen omezeně. Nacházíme ale několik alternativních a nepřátelských identit, u kterých můžeme předpokládat, že jsou v adaptacích na nové podmínky předávány i těm generacím, které nemají přímou zkušenost s komunismem. Zdroji těchto identit soustředěných v tradičním českém autostereotypu "malého českého člověka" jsou především nacionalismus, privatismus a přízemní oportunistus. Ony jsou kulturními překážkami rozvoje občanství.